

N. J. VILONVILLE ²⁴⁷

Hyvä toveri! Kirjeenne ilahdutti minua erittäin suuresti, sillä täällä rajan takana kuulemme hyvin harvoin avomielisiä ja omaperäisiä mielipiteitä niiltä, jotka toimivat itse paikalla. On äärimmäisen tärkeää, että ulkomailla asuva sosialidemokraattikirjailija vaihtaa useammin mielipiteitä Venäjällä toimivien eturivin työläisten kanssa, ja kertomuksenne siitä, miten meidän eripuraisuutemme heijastuu komiteoissa, kiinnosti minua tavattomasti. Tilaisuuden satuaessa ehkä julkaisenkkin kirjeenne ²⁴⁸.

Yhdessä kirjeessä on mahdoton vastata kysymyksiinne, sillä seikkaperäinen kertomus enemmistöä ja vähemmistöä vaatisi kokonaisen kirjan. Olen nyt julkaissut erillisenä lehtisenä „kirjeen „Iskran” toimitukselle” (Miksi erosin toimituksesta?) — kerron siinä lyhyesti, mistä syystä erosimme toisistamme, ja yritän osoittaa, kuinka väärin on esitetty asia „Iskran” 53. numerossa (53. numerosta alkaen toimitukseen kuuluu neljä vähemmistön edustajaa sekä lisäksi Plehanov). Toivon tuon kirjeen (pieni 8-sivuisen painettu lehtinen) joutuvan piakkoin käsiinne, sillä sitä on jo viety Venäjälle eikä sen levittäminen liene vaikeaa.

Toistan, että tuossa kirjeessä on asia selitetty hyvin lyhyesti. Nyt sitä ei vielä voida selostaa seikkaperäisemmin, kun puolueen edustajakokouksen ja Liigan edustajakokouksen pöytäkirjat eivät ole ilmestyneet („Iskran” 53. numerossa ilmoitettiin, että näiden molempien edustajakokousten pöytäkirjat ilmestyvät täydellisinä ja varsin pian. Tiedän, että puolueen edustajakokouksen pöytäkirjat ilmestyvät runsaasti kolmesataa sivua käsittävänä kirjana;

siitä on lähes 300 sivua jo valmiina; tämä kirja ilmestyy kaiketi viikon, korkeintaan kahden kuluttua). On varsin mahdollista, että täytyy kirjoittaa vielä kirjanen²⁴⁹, kun kaikki nuo pöytäkirjat ilmestyvät.

Henkilökohtaisesti olen asiasta sitä mieltä, että kahtiajakaantumisen perussyynä oli ennen kaikkea tyytymättömyys keskusten (Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean) henkilököönpanoon. Vähemmistö halusi, että Pää-äänenkannattajaan olisi vahvistettu entinen kuusihenkinen ryhmä, mutta edustajakokous valitsi kuudesta kolme, pitäen heitä nähtävästi muita kelvollisempina poliittiseen johtotyöhön. Samaten vähemmistö joutui häviölle Keskuskomitean kokoonpanoa koskevassa kysymyksessä, t.s. edustajakokous ei valinnut niitä, joita vähemmistö olisi halunnut.

Tyytymätön vähemmistö alkoi tästä syystä paisuttaa varsin vähäisiä erimielisyyksiä, boikotoida keskustelimiä, haalia kannattajia itselleen ja jopa valmistella puolueen kahtiajakamista (täällä liikkuu varsin sitkeitä ja ilmeisesti todenperäisiä huhuja, että he ovat jo päättäneet perustaa oman „Kramola” nimisen lehtensä ja alkaneet ladottaa sitä. „Iskran” 53. numeron alakerta ei ole luultavasti satumalta ladottu kirjasinlajilla, jota puolueen kirjapainossa ei ole laisinkaan!).

Välttääkseen hajaannuksen Plehanov päätti kooptoida heidät toimitukseen ja kirjoitti „Iskran” 52. numeroon artikkelin „Mitä ei pidä tehdä”. Erosin 51. numeron jälkeen toimituksesta, koska pidin vääränä tällaista edustajakokouksen päätösten muuttamista ulkomaisten skandaalien takia. Mutta en tietenkään halunnut henkilökohtaisesti estää rauhan rakentamista, mikäli rauha oli mahdollinen, ja siksi (koska olin sitä mieltä, etten *nyt* voi työskennellä kuusihenkisessä toimituksessa) erosin siitä, mutta en silti kieltäytynyt kirjoittamasta lehteen.

Vähemmistö (eli oppositio) haluaa vielä soluttaa omaa väkeään väkisin Keskuskomiteankin. Keskuskomitea oli suostuvainen rauhan nimessä ottamaan kaksi, mutta vähemmistö ei kuitenkaan tyytynyt siihen, vaan edelleenkin levittää Keskuskomiteasta pahoja huhuja, esimerkiksi sellaisia, että se on toimintakyvytön. Mielestäni se on mitä pahinta kurin ja puoluevelvollisuuksien rikkomista. Ja sitä paitsi kaikki se on juorua, sillä edustajakokous valitsi

Keskuskomitean ihmisistä, joille „„Iskran” järjestön” *enemmistö* antoi kannatuksensa. Ja kyllä „„Iskran” järjestö” tietysti tiesi muita paremmin, kuka kelpaa tähän tärkeään toimeen. Edustajakokouksessa valittiin Keskuskomiteaan kolme henkeä, kaikki kolme ovat kuuluneet jo kauan „„Iskran” järjestöön”; kaksi heistä kuului Organisaatiokomiteaan; kolmatta oli pyydetty Organisaatiokomitean jäseneksi, mutta hän ei itse halunnut kuulua siihen, hän teki silti kauan työtä OK:n hyväksi puolueen yleisissä asioissa ²⁵⁰. Keskuskomiteaan valittiin siis luotetuimmat ja koetuimmat miehet, ja pidän kaikkein rumimpana sitä, että huudetaan heidän „toimintakyvyttömydestään”, kun vähemmistö itse *häiritsee* KK:n toimintaa. Kaikki Keskuskomiteaa vastaan esitetyt syytökset (sitä syytetään muodollisuudesta, byrokratismista y.m.s.) eivät ole muuta kuin ilkeämielistä ja aivan perätöntä keksintöä.

Olen luonnollisesti täysin samaa mieltä kanssanne siitä, että se on sopimatonta, kun sentralismia ja edustajakokousta vastaan huutavat ihmiset, jotka aikaisemmin puhuivat toista ja ovat tyytymättömiä sen johdosta, että edustajakokous menetteli yhdessä detaljikysymyksessä toisin kuin he olisivat halunneet. Sen sijaan, että nuo henkilöt tunnustaisivat virheensä, he hajottavat nyt puoluetta! Mielestäni Venäjällä toimivien tovereiden täytyy nousta jyrkästi vastustamaan kaikkea hajoitustoimintaa ja vaatia, että edustajakokouksen päätökset toteutetaan eikä häiritä työtä riitelemällä siitä, kenen tulee olla Pää-äänenkannattajassa ja Keskuskomiteassa. Vasta sitten kirjailijain ja kaikkien muiden kenraalien (joita Te ihan liian ankarasti nimitätte suorastaan juonittelijoiksi) ulkomaiset torailut tulevat puolueelle vaarattomiksi, kun Venäjällä toimivista komiteain johtavista jäsenistä tulee itsenäisempiä ja kun he pystyvät vaatimaan tiukasti niiden päätösten toteuttamista, joita heidän edustajansa ovat tehneet puolueen edustajakokouksessa.

Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean suhteen olette aivan oikeassa siinä, ettei pidä antaa kerta kaikkiaan kummallekaan etusijaa. Käsittääkseni edustajakokouksen itsensä täytyy joka kerta ratkaista tämä asia erikseen. Nyt sääntöjen mukaan Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean yläpuolella on puolueen Neuvosto. Neuvostoon kuuluu kaksi Pää-äänenkannattajan ja kaksi Keskuskomitean

tean edustajaa. Viides jäsen on edustajakokouksen valitsema. Siis itse edustajakokous päättikin, mille nyt tällä kertaa on annettava etusija. Sellaiset jutut, että me muka halusimme alistaa Venäjällä toimivan Keskuskomitean ulkomaisen Pää-äänenkannattajan alaiseksi, ovat pelkkää juorupuhetta, jossa ei ole rahtuakaan totuutta. Kun minä ja Plehanov kuuluimme toimitukseen, niin meillä oli jopa Neuvostossakin *kolme* sosialidemokraattia Venäjältä ja *vain kaksi* ulkomailta. Martovilaisilla on nyt päinvastoin! — päätelkää sen perusteella, onko heidän puheisiinsa uskomista!

Puristan lujasti kättänne ja pyydän hartaasti tiedottamaan minulle, saatteko tämän kirjeeni, oletteko lukenut toimitukselle lähettämäni kirjeen sekä „Iskran” 52. ja 53. numeron ja miten teillä yleensä asiat ovat nyt komiteassa.

Toverillisin terveisin. *Lenin*

Kirjoitettu
viimeistään joulukuun 22 pnä 1903
Lähetetty Genevestä Jekaterinoslaviin

Julkaistu ensi kerran v. 1929

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan